

רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מ"ו) לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת
 יי' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ. אֵל תִּקְרֵי שְׁמוֹת.
 אֵלֶּא שְׁמוֹת. וְאִזְלָא הָא כְּהָא דְאָמַר רַבִּי חֲזִיא,
 בְּגוֹנָא דְרַקִּיעָא, עֲבַד קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּאֶרְעָא
 בְּרַקִּיעַ אֵית שְׁמָהּן קְדִישִׁין, בְּאֶרְעָא אֵית שְׁמָהּן
 קְדִישִׁין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה (נ"א רבי יוסי) בְּתַהוּא יוֹמָא דְנִחַת
 יַעֲקֹב לְמַצְרַיִם, נָחַתוּ עִמָּיה שְׁתֵּין רַבּוּא
 דְּמִלְאֵבֵי עֲלָאֵי. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שיר השירים ג') הִנֵּה
 מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב וְגו' קוּזְמִיטִין
 דְּגַלְיָפִין בְּקַלְדִּיטָא, סַחְרָן בְּדוּכְתִיָּה קוּזְמִיטִין
 בְּשִׁבְעָאָה, גַּלְיָפִין בְּשִׁתִּיתָאָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.

הִנֵּה מִטָּתוֹ: דָּא אִיהִי (בראשית רכ"ה) שְׁכִינְתָא.

לשון הקודש

שְׁיַרְדַּע יַעֲקֹב לְמַצְרַיִם, יָרְדוּ עִמּוֹ שְׁשִׁים
 רַבּוּא מִלְּאָכִים עֲלִיּוֹנִים. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח,
 הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שְׁשִׁים גְּבוּרִים
 סָבִיב וְגו', שְׁלֹמֹנִים שְׁחֻקִּים בְּמִפְתָּהּ,
 סוּבָבִים בְּמִקְוֵמוֹ הַשְּׁלֹמֹנִים בְּשִׁבְעֵי,
 וְחֻקִּים בְּשִׁשִׁי. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב שְׁשִׁים
 גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.

הִנֵּה מִטָּתוֹ – זוֹהִי שְׁכִינָה. שֶׁלִּשְׁלֹמֹה –
 הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. שְׁשִׁים גְּבוּרִים

שְׁנַקְרָאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשֶׁ.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מז) לְכוּ חֲזוּ
 מַפְעָלוֹת יי' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ, אֵל
 תִּקְרֵי שְׁמוֹת אֵלֶּא שְׁמוֹת. וְהוֹלֵךְ זֶה כְּזֶה,
 שְׁאָמַר רַבִּי חֲזִיא, כְּמוֹ בְּרַקִּיעַ עֲשֵׂה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ. בְּרַקִּיעַ יֵשׁ
 שְׁמוֹת קְדוּשִׁים, וּבְאֶרֶץ יֵשׁ שְׁמוֹת
 קְדוּשִׁים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְנ"א רַבִּי יוֹסִי, בְּאוֹתוֹ יוֹם

שְׁלֹשְׁלֹמָה: מִלְכָּא דְשְׁלָמָא דִּילִיה. שְׁשִׁים גְּבוּרִים
 סָבִיב לָהּ: אֵלִין אֵינּוֹן שְׁתִּין רַבּוּא דְמִלְאֲכֵי עֲלָא,
 דְאֵינּוֹן מִחִילָא דְשְׁכִינְתָּא, דְנִחְתָּת עִם יַעֲקֹב
 לְמִצְרַיִם. מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל דְלַעִילָא, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', אִישׁ
 וּבֵיתוֹ בָּאוּ: אֵינּוֹן וְנִימוּסֵיהוֹן.

רְבִי חֵיָא הָוָה אָזִיל מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהָוָה רָכִיב עַל
 חֲמָרָא, וְהָוָה ר' יוֹסִי עֲמִיָּה, נָחִית ר' חֵיָא,
 וְשָׁקְלִיה בִּידוּי לְר' יוֹסִי, אָמַר לִיה, אִי בְּנֵי עֲלָמָא
 יִדְעִין יִקְרָא סְגִיָּאָה דִּיעֲקֹב, בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר לִיה
 קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא, אָנְכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, הוּוּ
 מִלְחָמֵי עַפְרָא, תִּלְת פְּרָסֵי קָרִיב לְקַבְרֵיהּ, דְהָכִי
 מִפְּרָשֵׁי מָרְנָא רַבְרָבֵי עֲלָמָא, מְאָרִיחוֹן דְמִתְנִיתָּא,
 בְּתִיב (שְׁמוֹת י"ח) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חוֹתָנּוֹ, אֶהְרֹן חֲמָא
 לְמֹשֶׁה דְנִפְק, וְנִפְק עֲמִיָּה, וְאַלְעָזָר וְנִשִׁיאֵי וְסָבִי

לשון הקודש

רְבִי חֵיָא וְתַפְסֵי יְדֵי רְבִי יוֹסִי. אָמַר לוֹ,
 אִם בְּנֵי הָעוֹלָם הֵינּוּ יוֹדְעִים כְּבוֹדוֹ הַרְבֵּה
 שֶׁל יַעֲקֹב בְּשַׁעֲהָ שֶׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אָנְכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, הֵינּוּ
 מִלְחָמִים אֶת הָעֶפְרָא שֶׁלש פְּרָסוֹת קְרוֹב
 לְקַבְרוֹ, שֶׁכָּף מִפְּרָשִׁים מוֹרִינּוֹ גְּדוּלֵי
 עוֹלָם בַּעֲלֵי הַמְּשֻׁנָּה, כְּתוּב (שְׁמוֹת ח) וַיֵּצֵא
 מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חוֹתָנּוֹ, אֶהְרֹן רָאָה שֶׁמֹּשֶׁה

סָבִיב לָהּ - אֵלוֹ הֵם שְׁשִׁים רַבּוּא
 מִלְאָכִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם מִחִיל הַשְּׁכִינָה
 שִׁירְדָּה עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. מִגְּבוּרֵי
 יִשְׂרָאֵל - יִשְׂרָאֵל שְׁלֹמְעֵלָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב
 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', אִישׁ וּבֵיתוֹ
 בָּאוּ - הֵם וּמְנַהֲגֵיהֶם.

רְבִי חֵיָא הָוָה הוֹלֵךְ מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהָוָה
 רוֹכֵב עַל חֲמוֹר, וְהָוָה רְבִי יוֹסִי עִמּוֹ. יְרַד

נִפְקוּ עִמִּיהָ, רְאִישֵׁי אֲבָהֶן, וּמַעֲרָעֵי כְּנִשְׁתָּא, וְכָל
 יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ עִמָּהוֹן, אֲשֶׁתְּכַחוּ דְּכָל יִשְׂרָאֵל בְּלָהוּ,
 נִפְקוּ לְקַבְּלִיהָ דִּיתְרוֹ, מָאן חָמָא לְמוֹשֶׁה דְּנִפְיָא וְלֹא
 יְפוּק, לְאַהֲרֹן וְלְרַבְרָבִי דְּנִפְקִי, וְלֹא יְפוּק. אֲשֶׁתְּכַחַת,
 דְּבָנִין מוֹשֶׁה נִפְקוּ כּוּלְהוֹן. וּמָה, אִי בָּנִין מוֹשֶׁה בְּךָ,
 בָּנִין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, פִּד אָמַר אָנְכִי אֵרֶד עִמָּךְ
 מִצְרִימָה, עַל אַחַת בְּמָה וּכְמָה.

עַד דְּהוּוּ אִזְלִי, פָּנַע בְּהוּ ר' אַבְא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 הָא שְׂכִינְתָּא חָבָא, דְּחַד מִמְּאֲרִיחוֹן דְּמִתְנִיתִין
 עִמָּנָא. אָמַר ר' אַבְא, בְּמֵאי עִסְקִיתוּ. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, בְּהֵאי קָרָא, דְּכִתְיִב אָנְכִי אֵרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה
 וְגו'. פִּד נַחַת יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, דְּכִתְיִב, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה, אֶתְּ אֹלִיָּהּ, דְּכִלְהוּ
 נַחַתוּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

לשון הקודש

עַד שְׁהִיוּ הוֹלְכִים, פָּגַשׁ בְּהֵם רַבִּי אַבְא.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׂכִינְהָ בְּאֵן, שְׂאָחַד
 מִבְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה עִמָּנוּ. אָמַר רַבִּי אַבְא,
 בְּמָה עִסְקִיתֶם? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּפִסּוּק
 הַזֶּה שְׂפַתְנוּב אָנְכִי אֵרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה
 וְגו'. בְּשִׁירְד יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, שְׂפַתְנוּב
 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
 מִצְרִימָה, אַתְּהָ לְמַד שְׂפַלְס יְרֵדוּ עִם
 יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

יוֹצֵא, וְיוֹצֵא עִמוֹ, וְאֵלְעִזֹּר וּנְשִׂאִים וְזִקְנִים
 יֵצְאוּ עִמוֹ, רְאִישֵׁי אֲבוֹת וּקְרוֹאֵי הַעֲדָה,
 וְכָל יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ עִמָּם. נִמְצָא שְׂפַל
 יִשְׂרָאֵל כְּלָם יֵצְאוּ לְקִרְאֵת יְתְרוֹ. מִי רָאָה
 אֶת מוֹשֶׁה יוֹצֵא וְלֹא יֵצְא? אֶת אַהֲרֹן
 וְהַגִּדּוּלִים שִׁיּוֹצְאִים וְהוּא לֹא יֵצְא? נִמְצָא
 שְׂבָגֵל מוֹשֶׁה יֵצְאוּ כְּלָם. וּמָה אִם בְּשָׁבִיל
 מוֹשֶׁה בְּךָ – בְּשָׁבִיל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּשָׂאֵמֶר אָנְכִי אֵרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה עַל
 אַחַת בְּמָה וּכְמָה.

אָמַר לִיהוָה ר' אַבְיָא, וְדָא לְחוּד הִוּוּת. פְּתַח וְאָמַר
 (יחזקאל א') הִיָּה הָיָה דְבַר יי' אֶל יְחִזְקִאל בֶּן
 בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים עַל נְהַר כְּבָר. תִּלַּת
 פְּלוּגָתָן הָבָא. תְּדָא, דִּתְנִינֵן, אִין שְׂכִינָה שׁוֹרָה
 בְּחוּצָה לְאֶרֶץ. וְתְדָא, דִּלָּא הָוָה מְהִימָן כְּמוֹשָׁה,
 דְּכַתִּיב בֵּיהּ, (במדבר י"ב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, וְהוּא,
 גְּלִי וּפְרָסָם כָּל גְּנוּזֵיָא דְּמִלְפָּא. וְתְדָא, דְּאֶתְחַזִּי
 כְּמֵאן דִּלָּא שְׁלִים בְּדַעְתִּיהּ.

אֱלֹהִים הָבִי אֲסִיקְנָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן, חָס וְשָׁלוֹם
 דִּהָא יְחִזְקִאל נְבִיאָה שְׁלִימָא הָוָה,
 וּבְרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּלִי כָּל מַה דְּגְּלִי.
 וְכִלְהוּ אֲצִטְרִיךְ דִּיגְּלִי וּפְרָסָם, עַל חַד תִּרִין מִמָּה
 דְּגְּלִי, דִּהָבִי תִנּוּ, מָאן דְּרָגִיל לְמַסְבֵּל צַעְרָא וְכו'.
 וְכִלְאֵ אֲצִטְרִיךְ, וּמַעְלָמִין לָא שָׁבִיק קְדֻשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, עַד דִּהָוָה אֶתִּי לְמִידְר

לשון הקודש

שְׁנֵינָה כְּמִי שְׁלֵא שְׁלָם בְּדַעְתּוּ.
אֱלֹהִים כִּדְּהַסְקֵנוּ בְּמִשְׁנֵינָנוּ, חָס וְחִלְיָה,
 שְׁהִרִי יְחִזְקִאל הָיָה נְבִיאָה שְׁלָם, וּבְרִשׁוּתוֹ
 שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גִלָּה כָּל מַה שְׁגִלָּה,
 וְהַכֵּל הוּא הַצִּטְרִיךְ לְגִלוּת וּלְפְרָסָם, עַל
 כָּל אֶחָד פִּי שְׁנֵינִים מִמָּה שְׁגִלָּה. שְׁכִיךְ
 שְׁנֵינֵנוּ, מִי שְׁרָגִיל לְסַבֵּל צַעַר וְכו', וְהַכֵּל
 הַצִּטְרִיךְ, וּמַעְלָמִים לֹא עוֹב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְיָא, וְזֶה הָיָה לְחוּד? פְּתַח
 וְאָמַר, (יחזקאל א') הִיָּה הָיָה דְבַר ה' אֶל
 יְחִזְקִאל בֶּן בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים עַל
 נְהַר כְּבָר. שְׁלֹשׁ קְשִׁיוֹת כָּאן, אֶחָד –
 שְׁשֵׁנִינוּ שְׁאִין שְׂכִינָה שׁוֹרָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ,
 וְאֶחָת – שְׁלֵא הָיָה נֶאֱמָן כְּמוֹשָׁה, שְׁכַתוֹב
 בּו (במדבר י"ב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, וְהוּא
 גִלָּה וּפְרָסָם אֶת כָּל גְּנוּזֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶחָת –

דִּיזְרִיָּה עִמָּהוֹן, כָּל שְׁכֵן בְּיַעֲקֹב, דִּהְוָה נְחִית
בְּגִלּוֹתָא, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וּשְׂכִינְתֵיהּ, וְקִדְיִשִׁין
עֲלָאִין, (וּתְפִאִין) וְרִתִּיכּוֹן, דְּנִתְתּוּ כְּלָהּוּ עִם יַעֲקֹב, הָדָא
הוּא דְכִתִּיב תְּבָאִים מְצַרְיָמָה אֵת יַעֲקֹב.

דְּבַר אַחַר ר' אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') אֲתֵי
מְלַבְּנוֹן כְּלָהּ אֲתֵי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאֵי. תָּא חֲזִי,
וְוִי לֹון בְּנֵי נֶשָׂא דְלָא יִדְעִין, וְלָא מִשְׁנִיחִין
בְּפוֹלְחָנָא דְמֵאֲרִיחּוֹן, דִּתְנִיָּא אָמַר רַבִּי יַצְחָק, בְּכָל
יּוֹמָא וְיוֹמָא בֵּת קוּל נִפְקַת מִטּוֹרָא דְחוֹרְב, וְאָמְרָה,
וְוִי לֹון לְבְנֵי נֶשָׂא מְפוֹלְחָנָא דְמֵאֲרִיחּוֹן, וְוִי לֹון לְבְנֵי
נֶשָׂא מְעֻלְבּוֹנָה (דף ה' ע"ב) דְאֹרִייתָא. דְאָמַר ר' יְהוּדָה,
כָּל מָאן דְאִשְׁתַּדֵּל בְּאֹרִייתָא בְּהָאֵי עֲלָמָא, וּמְסַגֵּל
עוֹבְדִין טָבִין יְרִית עֲלָמָא שְׁלִימָא. וְכָל מָאן דְלָא
אִשְׁתַּדֵּל בְּאֹרִייתָא בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְלָא עֵבִיד עוֹבְדִין

לשון הקודש

יודעים ולא משגיחים בכבוד אדונם,
שלמדנו, אמר רבי יצחק, בכל יום ויום
יוצאת בת קול מהר חורב ואומרת: אוי
להם לבריות מעבודת רבונם! אוי להם
לבריות מעלבוניה של תורה! שאמר רבי
יהודה, כל מי שמשתדל בתורה בעולם
הזה ומסגל מעשים טובים, יורש עולם
שלם. וכל מי שלא משתדל בתורה
בעולם הזה ולא עושה מעשים טובים,

הוא את ישראל בגלות, עד שהיה בא
לדור במדורו עמהם, כל שכן בייעקב
שהיה יורד לגלות, והקדוש ברוך הוא
ושכינתו וקדושים עליונים וותחתונים
ומרכבות, שכלם ירדו עם יעקב. והו
שפתוב תבאים מצרימה את יעקב.

דבר אחר, רבי אבא פתח ואמר, (שיר ד)
אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי.
בא וראה, אוי להם לבני אדם שלא

טָבִין, לָא יָרִית לָא הָאֵי וְלֹא הָאֵי. וְהָא תַנּוּן, אֵית
מָאן דִּירִית עַלְמִיָּה כְּפֻּם אַתְרִיה, וּכְפֻּם מַה דְּחָזִי
לֵיה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לָא תַנּוּן, אֶלְא מָאן דִּלִּית
לֵיה עוֹבְדִין טָבִין כָּלֵל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמָלֵא הוּוּ יַדְעִין בְּנֵי נֶשֶׁא,
רְחִימוּתָא דְרַחֲמִים קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּוּ
לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּ שְׂאֲנִין כְּכַפִּירֵיָא לְמַרְדֵּף אַבְתְּרִיה.
דְּתַנְיָא, בְּשַׁעְתָּא דְנַחַת יַעֲקֹב לְמַצְרַיִם, קָרָא קְדָשָׁא
בְרִיךְ הוּוּ לְפָמְלֵיָא דִּילֵיה אָמַר לְהוֹן, כְּלָבוֹן חוּתוֹ
לְמַצְרַיִם, וְאַנָּא אֵיחוּת עַמְכוּן. אָמְרָה שְׂכִינְתָּא
רַבּוּנָא דְעַלְמָא, אֵית צְבָאוֹת כְּלָא מְלָכָא, אָמַר לָה,
אֲתִי מְלָכְנֹן כְּלָה, מְלָכְנֹן: מֵאֲתָרָא דְעַדּוֹן, דְמְלוּכָן
בְּכָל עוֹבְדוֹי. כְּלָה: דָּא שְׂכִינְתָּא, דְהִיא כְּלָה
בְּחוּפָה. וְאַזְלָא הָא כְּהָא דְתַנְיָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
מָאֵי דְכְּתִיב, (במדבר ז') וַיְהִי בַיּוֹם כַּלַּת מִשָּׁה, כַּלַּת

לשון הקודש

שִׁירָד יַעֲקֹב לְמַצְרַיִם, קָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּוּ לְפָמְלֵיָה שְׁלוֹ וְאָמַר לָהֶם: כְּלָכֶם רְדוּ
לְמַצְרַיִם, וְאַנִּי אֲרַד עִמָּכֶם. אָמְרָה
שְׂכִינְתָּה: רַבּוֹן הָעוֹלָם, יֵשׁ צְבָאוֹת כְּלֵי
מְלָךְ? אָמַר לָה: אֲתִי מְלָכְנֹן כְּלָה.
מְלָכְנֹן – מִמְּקוֹם הָעַדּוֹן, שְׂמֵלְכָן בְּכָל
מַעֲשָׂיו. כְּלָה – זוֹ שְׂכִינְתָּה, שְׁהִיא כְּמוֹ כְּלָה
בְּחָפָה. וְהוֹלֵךְ זֶה כְּמוֹ זֶה, שְׂשֻׁנִינֹ, אָמַר

לֹא יוֹרֵשׁ לֹא זֶה וְלֹא זֶה. וְהָרִי שְׂשֻׁנִינֹ, יֵשׁ
מִי שְׂשֻׁרֵשׁ עוֹלָמוֹ כְּפִי מְקוֹמוֹ וּכְפִי מַה
שְׂרָאוּי לוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא שְׂשֻׁנִינֹ
אֶלְא בְּמִי שְׂאִין לוֹ מַעֲשִׂים טוֹבִים כָּלֵל.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמָלֵא הָיוּ יוֹדְעִים
בְּנֵי אָדָם אֵת הָאֲהָבָה שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּוּ אוֹהֵב אֵת יִשְׂרָאֵל, הָיוּ שׂוֹאֲגִים כְּמוֹ
כְּפִיר לְרֵדֵף אַחֲרָיו. שְׂשֻׁנִינֹ, בְּשַׁעְתָּה

בְּתֵיב, בְּיוֹמָא דְעֵאלָת פְּלָה לַחֻפָּה, וּשְׂכִינְתָא דָא
הִיא בְּלָה.

אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאֵי, מֵאַתָּר בֵּי מְקַדְשָא דְלַעִילָא.
תְּשׁוּרֵי מֵרֵאשׁ אַמְנָה, מֵרֵישָא דְמֵאן.
מֵרֵאשִׁיחוֹן דְּבִנֵי מְחִימְנוּתָא. וּמֵאן נִינְהוּ. יַעֲקֹב
וּבְנָיו. מֵרֵאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן, דְּאֵינוֹן עֵתִידִין לְקַבְּלָא
אוֹרֵייתָא דִּילֵי, מֵטוּרָא דְחֶרְמוֹן, וְלֹאֲנָנָא עֲלֵייהוּ
בְּגִלְוֵתְהוֹן. מֵמְעֻנּוֹת אֲרִיּוֹת: אֵלִין אֵינוֹן עֵמִין עוֹבְדֵי
עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, (נ"א בְּנֵי נֶשֶׁא דְמְחִימְנוּתָא) דְּדִמְיִין
לְאֲרִיּוֹתָא וְנִמְרִין, דְּמְעַנִּין לְהוֹן בְּכָל פּוֹלְחָנָא
דְּקִשְׁיֵי.

רְבִי אַבָּא אָמַר, אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלָה וְגו'. וְכִי מְלַבְּנוֹן
אֲתַת, וְהֵלֵא לְלַבְּנוֹן עוֹלָה. אֵלֵא אָמַר רְבִי
אַבָּא, בְּשַׁעֲתָא דְנַחְתַּת שְׂכִינְתָא לְמַצְרִים, נַחְתּוּ

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַתּוֹרָה שְׁלֵי מֵהַר חֶרְמוֹן, וְלִהְיוֹן עֲלֵיהֶם
בְּגִלְוֵתָם. מֵמְעֻנּוֹת אֲרִיּוֹת – אֵלוֹהִים עֵמִים
עוֹבְדֵי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וְנ"א בְּנֵי אָדָם
שֶׁל אֲמוֹנָהוּ שְׂדוּמִים לְאֲרִיּוֹת וְנִמְרִים,
שְׂמַעְנִים אוֹתָם בְּכָל עֲבוּדַת קִשָּׁה.

רְבִי אַבָּא אָמַר, אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלָה וְגו',
וְכִי מְלַבְּנוֹן בָּאָה, וְהֵלֵא לְלַבְּנוֹן עוֹלָה?
אֵלֵא, אָמַר רְבִי אַבָּא, בְּשַׁעֲהַ שְׂרֻדָּה

רְבִי יְהוּדָה, מַה זֶה שְׂפָתוֹב (במדבר י) וְיָהִי
בְּיוֹם פְּלַת מֹשֶׁה? כָּתוּב פְּלַת, בְּיוֹם
שְׂנַכְנִסָּה פְּלָה לַחֻפָּה, וּשְׂכִינָה זֹו הַפְּלָה.
אֲתִי מְלַבְּנוֹן פְּלָה – מִמְּקוֹם בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ שְׁלַמְעֵלָה. תְּשׁוּרֵי מֵרֵאשׁ אַמְנָה
– מֵרֵאשׁ שֶׁל מִי? מֵרֵאשִׁיחֵם שֶׁל בְּנֵי
הָאֲמוֹנָה, וּמִי הֵם? יַעֲקֹב וּבְנָיו. מֵרֵאשׁ
שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן – שְׁחֵם עֵתִידִים לְקַבֵּל אֶת

בְּהִדָּה שְׁתֵּינ רַבּוּא שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּקִדְמִיתָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (מִכָּה ב')
וַיַּעֲבֹר מִלְכָם לִפְנֵיהֶם וְהוּא בְּרֹאשָׁם.

רַבִּי יַצְחָק אָמַר, אֲתִי מִלְבָּנון כְּלָה, דָּא אִיהִי
שְׂכִינְתָּא. אֲתִי מִלְבָּנון תְּבֹאֵי, מֵאַתָּר בִּי
מִקְדָּשָׁא דְלַעִילָא. תְּשׁוּרֵי מִרְאשׁ אַמְנָה, מֵאַתָּר בִּי
מִקְדָּשָׁא דְלַעִילָא, וּמֵאַתָּר בִּי מִקְדָּשָׁא דְלַתְתָּא
דְּאָמַר ר' יְהוּדָה, מֵעוֹלָם לֹא זָוָה שְׂכִינְתָּא מִכּוּלָּא
דְּמַעְרְבָא, דְּבִי מִקְדָּשָׁא, דְּכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב') הִנֵּה זֶה
עוֹמֵד אַחַר כְּתֻלָּנוּ. וְהוּא רֹאשׁ אַמְנָה לְכָל עָלְמָא.
מִרְאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מֵאַתָּרָא דְּאוּרִייתָא נִפְקַת
לְעָלְמָא, וְלָמָּה. לְאַנְגָּא עַל יִשְׂרָאֵל, מִמְּעוֹנוֹת
אַרְיֹות: אֵלִין עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוּכְבִּים וּמְזֻלוֹת.
ר' יוֹדֵן אוֹמַר, מִמְּעוֹנוֹת אַרְיֹות: אֵלִין אֵינוֹן תְּלַמִּידֵי

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׂאֵמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵעוֹלָם לֹא זָוָה שְׂכִינְתָּא
מִכְּתַל הַמַּעְרְבֵי שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
שְׂפַתְנוֹב (שִׁיר) הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַת כְּתֻלָּנוּ,
וְהוּא רֹאשׁ אַמְנָה לְכָל הָעוֹלָם. מִרְאשׁ
שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן – מִמְּקוֹם שֶׁהַתּוֹרָה יֵצְאָה
לְעוֹלָם, וְלָמָּה? לְהִגָּן עַל יִשְׂרָאֵל. מִמְּעוֹנוֹת
אַרְיֹות – אֵלוּ עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדַת
כּוּכְבִּים וּמְזֻלוֹת. רַבִּי יוֹדֵן אוֹמַר, מִמְּעוֹנוֹת
אַרְיֹות – אֵלוּ תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים שְׁעוֹסְקִים

שְׂכִינְתָּא לְמַעְרָבִים, יָרְדוּ עִמָּה שְׁשִׁים רַבּוּא
שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, וְהַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרֹאשׁוֹנָה. זֶהוּ שְׂפַתְנוֹב וַיַּעֲבֹר מִלְכָם
לִפְנֵיהֶם וְהוּא בְּרֹאשָׁם.

רַבִּי יַצְחָק אָמַר, אֲתִי מִלְבָּנון כְּלָה –
זֹהִי שְׂכִינְתָּה. אֲתִי מִלְבָּנון תְּבֹאֵי –
מִמְּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁלְמַעְלָה. תְּשׁוּרֵי
מִרְאשׁ אַמְנָה – מִמְּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
שֶׁלְמַעְלָה וּמִמְּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁלְמַטָּה.

חֲכָמִים, דְּעַסְקֵי בְּאוֹרֵייתָא בְּמַעֲוֹנוֹת הַמְּדַרְשׁוֹת,
וּבְבִתֵּי כְּנִסְיוֹת, דְּאֵינוֹן אַרְיֹן וּנְמָרִים בְּאוֹרֵייתָא.

רַבִּי חֵיָא הָוָה יְתִיב קָמֵיהּ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר
לֵיהּ, מַה חֲמַת אוֹרֵייתָא לְמַמְיֵי בְּנוֹי דְיַעֲקֹב,
דְּאֵינוֹן תְּרִיסָר בְּקַדְמוֹתָא, וְלְבַתָּר כִּין שְׁבַעִים
דְּכַתִּיב, (בראשית מ"ו) כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הִפָּאָה
מִצְרִימָה שְׁבַעִים. וּמֵאֵי טַעְמָא שְׁבַעִים וְלֹא יִתִּיר.
אָמַר לֵיהּ, לְקַבִּיל ע' אוֹמִין, דְּאֵינוֹן בְּעָלְמָא, וְאֵינוֹן
חוּץ אוֹמָה יְחִידָאָה לְקַבִּיל כְּלַחוּן.

וְתַוּ אָמַר לֵיהּ, תָּא חֲזֵי, קְלָדִיטִין דְּנַגְהָרִין (גוֹבְרִין)
עֲנַפִּין יִתְבִּין בְּמַטְלֵיחוּן, (ג"א בְּמַטְלֵחוּן) מְמַנָּן עַל
שְׁבַעִין עַמְמִין, נְפַקִּין מִתְרִיסָר גְּלִיפִין קְטוּרִין
דְּאֶסְתַּחֲרוּן בְּמַטְלֵיחוּן, לְמַתְקָלָן לְאַרְבַּע רוּחֵי
עָלְמָא, תָּדָא הוּא דְכַתִּיב, (דברים ל"ב) יֵצֵב גְּבוּלוֹת

לשון הקודש

שְׁבַעִים אֲמוֹת שָׁהֶם בְּעוֹלָם, וְהֵם הָיוּ
אֲמָה יְחִידָה כְּנַגַּד כָּלָם.
וְעוֹד אָמַר לוֹ, בֵּא רְאֵה, מִפְתָּחוֹת
שְׁמַאִירִים (שָׂרִים) עֲנַפִּים יוֹשְׁבִים
בְּמַסְעֵיהֶם (בְּצִלָּם), מְמַנִּים עַל שְׁבַעִים
עַמִּים, יוֹצְאִים מִתְרִיסָר חֲקִיקוֹת וְקְשׁוּרִים
שְׁמַסְתּוֹכְבִים בְּמַסְעוֹתֵיהֶם בְּמַשְׁקַל
לְאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים

בַּתּוֹרָה בְּמַעֲוֹנוֹת הַמְּדַרְשׁוֹת וּבְבִתֵּי
כְּנִסְיוֹת, שָׁהֶם אַרְיֹת וּנְמָרִים בַּתּוֹרָה.
רַבִּי חֵיָא הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן,
אָמַר לוֹ, מַה רְאֵתָה הַתּוֹרָה לְמַנּוֹת אֶת
בְּנוֹי יַעֲקֹב, שָׁהֶם שְׁנַיִם עָשָׂר בַּתְּחִלָּה,
וְאַחַר כִּד שְׁבַעִים, שְׁפָתוֹב כָּל הַנֶּפֶשׁ
לְבֵית יַעֲקֹב הִפָּאָה מִצְרִימָה שְׁבַעִים. וּמַה
הַטַּעַם שְׁבַעִים וְלֹא יוֹתֵר? אָמַר לוֹ, כְּנַגַּד

עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ דְכָתִיב, (זכריה ב') פִּי כְּאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פִּרְשָׁתִי אֶתְכֶם, לְאַחֲזָאָה דְאֵינּוֹן קַיְיִמִּין בְּגִין יִשְׂרָאֵל. בְּאַרְבַּע לָא נְאָמַר, אֶלָּא כְּאַרְבַּע. כִּמָּה דְאִי אֶפְשָׁר לְעֵלְמָא בְּלֵא אַרְבַּע רוּחוֹת כִּדְ אִי אֶפְשָׁר לְעֵלְמָא בְּלֵא יִשְׂרָאֵל.

וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. (שמות א') ר' אַבָּא פִתַּח (ישעיה ל"ב) אֲשֶׁרִיכֶם זֹרְעֵי עַל כָּל מָוִם מִשְׁלַחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, וְכַאֲיִן אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין, וְקָרִיב לוֹן לְגַבְיָהּ, דְּכָתִיב, (דברים י"ד) וּבָךְ בָּחַר יְיָ לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגוּלָה וְגו', וְכָתִיב (דברים ל"ב) כִּי חֶלֶק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ, יִשְׂרָאֵל מִתְדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דְּכָתִיב, (דברים ד') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינֵי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם (דף ו' ע"א) הַיּוֹם.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר. אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בְּהֵם מִכָּל שְׂאֵר הָעַמִּים וְקָרִב אוֹתָם אֵלָיו, שְׁכַתוֹב (דברים יד) וּבָךְ בָּחַר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגוּלָה וְגו', וְכַתּוּב כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ. יִשְׂרָאֵל נִדְבָקִים בְּקוּדֵשׁ - בְּרוּךְ - הוּא, שְׁכַתּוֹב וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם.

א) יַעֲבֹב גְּבֻלַת עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ שְׁכַתּוֹב (זכריה ב) פִּי כְּאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פִּרְשָׁתִי אֶתְכֶם, לְהִרְאוֹת שְׁחֵם עוֹמְדִים בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל. בְּאַרְבַּע לָא נְאָמַר, אֶלָּא כְּאַרְבַּע. כִּמּוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם בְּלֵי אַרְבַּע רוּחוֹת, כִּדְ אִי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם בְּלֵי יִשְׂרָאֵל.

וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי אַבָּא פִתַּח, (ישעיה לב) אֲשֶׁרִיכֶם זֹרְעֵי עַל כָּל מָוִם מִשְׁלַחֵי רֶגֶל

וְעַל דָּא זַכָּאִין אֵינּוֹן קָמִיָּה, בְּגִין דְּאֵינּוֹן זִרְעִין עַל
 כָּל מַיִם. מָאִי עַל כָּל מַיִם. דְּזִרְעִין לְצַדִּיקָה.
 וּמֵאֵן דְּזִרְעֵ לְצַדִּיקָה, בְּתִיב בִּיהַ (תהלים נ"ז) (הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 כִּי גָדוֹל עַד שָׁמַיִם עַל כָּל מַיִם הָדָא הוּא דְכְּתִיב,) (תהלים ק"ח) כִּי גָדוֹל מֵעַל
 שָׁמַיִם חֲסֻדָּךְ, מֵעַל שָׁמַיִם עַל כָּל מַיִם אֵיחֻוּ הָיוּ,
 וּמֵאֵן אֵיחֻוּ מֵעַל שָׁמַיִם. דָּא עֲלָמָא דְאֲתִי. וַיִּשְׂרָאֵל
 זִרְעֵי זִרְעָא עַל כָּל מַיִם.

בְּסֵפֶרָא דְרַב יִיבָא סָבָא הָכִי אָמַר, פְּתִיב (דניאל ד')
 בְּגִזְרַת עִירִין פְּתִנְמָא וּמֵאֵמַר קְדִישִׁין
 שְׂאֵלְתָא, כָּל דִּינִין דְּהָאִי עֲלָמָא, וְכָל גְּזָרִין, וְכָל
 שְׂאֵלְתִין, כְּלָחוּ קִיּוּמֵי בְּחַד הֵיכְלָא, דְּתַמְנֵן תִּרִין
 וְשִׁבְעִין סְנֵהֲדָרִין מְעֵינִין בְּדִינִין דְּעֲלָמָא. וְהָהוּא
 הֵיכְלָא אֶקְרִי הֵיכְל זְכוּתָא, בְּגִין, דְּכַד דִּינִין דִּינָא,
 מְהַפְּכִין בְּזְכוּתָא דְּבַר נֶשׁ בְּקַדְמוּתָא.

 לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

כְּתוּב (דניאל ד) בְּגִזְרַת מְלָאכִים דְּכַר,
 וּמֵאֵמַר קְדוּשִׁים שְׂאֵלְהוּ. כָּל דִּינֵי הָעוֹלָם
 הָזֶה וְכָל הַגְּזָרוֹת וְכָל הַבְּקָשׁוֹת, כָּלֵם
 עוֹמְדִים בְּהֵיכַל אֶחָד שְׁשָׁם שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם
 סְנֵהֲדָרִין מְעֵינִים בְּדִינֵי הָעוֹלָם, וְאוֹתוֹ
 הֵיכַל נִקְרָא הֵיכַל הַזְּכוּת, מִשּׁוּם
 שְׁבַשְׁדָּנִים דִּין, מְהַפְּכִים בְּזְכוּת הָאָדָם
 בְּרָא שׁוֹנָה.

וְלָכֵן וְכָאִים הֵם לְפָנָיו, מִשּׁוּם שְׁהֵם
 זֹרְעִים עַל כָּל מַיִם. מַה זֶה עַל כָּל מַיִם?
 שְׁזֹרְעִים לְצַדִּיקָה, וְמִי שְׁזֹרְעֵ לְצַדִּיקָה,
 כְּתוּב בּו (תהלים נז) וְזֶה שְׁכֻתוֹ כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם. עַל כָּל
 מַיִם, זֶה שְׁכֻתוֹ (שם קח) כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם
 חֲסֻדָּךְ. מֵעַל שָׁמַיִם, עַל כָּל מַיִם הוּא הָיָה,
 וְמִי הוּא מֵעַל שָׁמַיִם? זֶה עוֹלָם הַבָּא,
 וַיִּשְׂרָאֵל זֹרְעִים עַל כָּל מַיִם.
בְּסֵפֶרָא שֶׁל רַב יִיבָא סָבָא כֵּן אָמַר,

מַה דְּלֹא הָכִי, בְּדַרְגָּתָא דִּהְיֵהוּא סְטָרָא אַחֲרָא,
 דְּתַמָּן אִיהוּ אֲתֵר דְּאַקְרִי חוּבָ"ה, בְּגִין דְּכָל
 עוֹבְדוֹי דִּהְיֵהוּא אֲתֵר, דְּנַחֲשׁ אִשְׁתּוּ זְנוּנִים, לָא אִיהוּ
 אֶלָּא לְמַהֲפָכָא בְּחוּבָה דְּבַר נָשׁ, וְלְמַלְשָׁן עֲבָדָא
 לְמֵאֲרִיָּה.

אֵינֻן דְּהִיכְלָא דְּזִכּוּתָא, אֶקְרוּן מִים מְתוּקִים, מִים
 צְלוּלִין. אֵינֻן דְּהִיכְלָא דְּחוּבָה, אֶקְרוּן מִין
 מְרִירִין, (במדבר ה') מִי הַמָּרִים הַמְּאָרְרִים. בְּהֵהוּא
 הִיכְלָא דְּזִכּוּתָא, לָא קִיַּיְמִי אֵלִין תְּלַת: בְּנִי, חַיִּי,
 וּמְזוּנִי. וְלֹא בְּהֵהוּא אֲתֵר דְּחוּבָה, לָא בְּמִים מְתִיקוֹן
 וְצְלוּלִין, וְלֹא בְּמִים מְרִירִין מְלַפְטִין.

וְעַל דָּא, יִשְׂרָאֵל זִרְעֵי עַל כָּל מִים, זִרְעָא קַדִּישָׁא
 דְּאוּלִּידוּ עַל כָּל מִים, אִיהוּ, דִּהָא לָא נִכּוֹן
 זִרְעָא דִּילְהוֹן אֶלָּא לְעִילָא. וְעַל דָּא אוּקְמוּהָ מְאֲרִי

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַמָּרִים הַמְּאָרְרִים. בְּאוֹתוֹ הִיכַל הַזְכוּת,
 לֹא עוֹמְדִים שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים: בְּנִים, חַיִּים
 וּמְזוּנוֹת. וְלֹא בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל חוּבָה,
 וְלֹא בְּמִים מְתוּקִים וְצְלוּלִים, וְלֹא בְּמִים
 מְרִירִים מְאָרְרִים.

וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל זִרְעִים עַל כָּל מִים, זִרְעַת
 קְדוּשָׁה שֶׁהוּלִידוּ עַל כָּל מִים הוּא, שְׁהָרִי
 לֹא נִכּוֹן זִרְעַת שְׁלֵהֶם אֶלָּא לְמַעַלְהָ. וְלִכְּנֵן

מַה שְׂאִין בֵּין בְּדַרְגָּתוֹ אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר,
 שְׁשֵׁם הוּא מְקוֹם שְׁנִקְרָא חוּבָ"ה, מְשׁוּם
 שְׁכָל מַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הַמְקוֹם שֶׁל נַחֲשׁ אִשְׁתּוּ
 זְנוּנִים אִינוּ אֶלָּא לְהַפְּדוּ בְּחֵטְאוֹ שֶׁל
 הָאָדָם, וְלְהַלְשִׁין עֲבָד לְאַדּוּנּוּ.

אוֹתָם שֶׁל הִיכַל הַזְכוּת נִקְרָאִים מִים
 מְתוּקִים, מִים צְלוּלִים. אוֹתָם שֶׁל הִיכַל
 הַחוּבָה נִקְרָאִים מִים מְרִירִים, (במדבר ה') מִי

מִתְנִיתִין, בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי, לָאוּ בְּזִכּוֹתָא תְּלִיא מְלִתָּא,
אֵלָא בְּמִזְלָא קְדִישָׁא תְּלִיא מְלִתָּא, וְאַתָּר דָּא עַל
כָּל מִיָּא אִיהוּ.

מִשְׁלַחֵי רְגַל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, הֲלֵא אֵית לֹון
בְּתַהוּא סְטָרָא בִישָׁא כָּלוּם, וּמִשְׁדָּרָן
מְנִייהו כָּל חוֹלְקִין בִּישִׁין, וּמִתְדַבְּקִין בְּתַהוּא סְטָרָא
טָבָא, דְּכָל קְדוּשִׁין עֲלָאִין, שׁוֹר וְחֲמוֹר כַּד מְזַדְּוֹנֵן
בְּחָדָא, תְּרִין פְּנִיעִין בִּישִׁין אֵינוֹן לְעֵלְמָא. שׁוֹר:
סְטָרָא דְדִינָא קְשִׁיא אִיהוּ, וְאַתְדַבְּקוֹתָא דְסְטָר
קְדִישָׁא אִיהוּ. חֲמוֹר: כַּד אֲזַדְּוֹג בְּתַדִּיה, הֲאִיהוּ
בְּסְטָרָא אַחְרָא, תְּרִין פְּנִיעִין בִּישִׁין אֵינוֹן לְעֵלְמָא.

וְעַל דָּא, שְׁמַעוֹן תְּקַפָּא דְדִינָא קְשִׁיא תָּוּה בֵּיה,
וְכַד מְזַדְּוֹג בְּלוֹי בְּחָדָא, לָא יָכוֹל עֵלְמָא
לְמַסְבַּל, וּבְגִין כֵּךְ, (דְּבָרִים כ"ב) לָא תַחְרוּשׁ בְּשׁוֹר

לשון הקודש

וּחֲמוֹר בְּאֲשֶׁר הֵם מְזַדְּוִגִים כְּאַחַד, הֵם
שְׁנֵי פְּנִיעִים רְעִים לְעוֹלָם. שׁוֹר הוּא צַד
הַדִּין הַקָּשָׁה, וְהוּא נִדְבָק בְּצַד הַקְּדוּשָׁה.
הַחֲמוֹר, כְּשֶׁמְזַדְּוֹג עִמוֹ, שֶׁהוּא מְצַד

הַאֲחֵר, הֵם שְׁנֵי פְּנִיעִים רְעִים לְעוֹלָם.
וְעַל זֶה שְׁמַעוֹן הָיָה תְּקַפָּה הַדִּין הַקָּשָׁה,
וּכְשֶׁמְזַדְּוֹג עִם לוֹי כְּאַחַד, לָא יָכוֹל הָעוֹלָם
לְמַסְבַּל, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ (דְּבָרִים כב) לָא תַחְרוּשׁ

פְּרֻשָׁה בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּנִים חַיִּים
וּמְזוּנֹת אֵין הַדְּבָר תְּלוּי בְּזִכּוֹת, אֵלָא
הַדְּבָר תְּלוּי בְּמִזְלֵי הַקְּדוּשָׁה, וּמְקוּם זֶה הוּא
עַל כָּל מַיִם.

מִשְׁלַחֵי רְגַל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, שְׁאִין לָהֶם
בְּאוֹתוֹ צַד הָרַע כָּלוּם, וְשׁוֹלְחִים מֵהֶם כָּל
הַחֲלָקִים הָרְעִים, וְנִדְבָקִים בְּאוֹתוֹ הַצַּד
הַטּוֹב שֶׁל כָּל הַקְּדוּשׁוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת. שׁוֹר

וּבַחֲמֹר יַחֲדוּ. וְעַל דָּא, שְׂדֵר יַעֲקֹב לְעֵשׂוֹ מְלָה דָּא,
 דְּכַתִּיב, (בראשית ל"ב) וַיְהִי לִי שׂוֹר וַחֲמֹר. וְאִי לָאוּ
 דְּמֵאִידָּ יַעֲקֹב גְּרָמִיּוּה, דְּחִילוֹ סִגְנָא גַּפְלָא בִּיהַּ בְּעֵשׂוֹ.
 וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מְצָרִים. בְּסַפְרָא דְרַב הַמְּנוּנָא
 סָבָא הָכִי אַתְמַר, מָאִי דְכַתִּיב וַיִּקָּם מֶלֶךְ
 חֲדָשׁ עַל מְצָרִים, תָּא חֲזוּ, כָּל עַמִּין דְּעֵלְמָא, וְכָל
 מַלְכִין דְּעֵלְמָא, לָא אַתְתַּקְפוּ בְּשׁוֹלְטַנְיָהוֹן, אֶלְא
 בְּגִינְיָהוֹ דִּישְׂרָאֵל, מְצָרִים לָא הוּוּ שְׁלַטִּין עַל כָּל
 עֵלְמָא, עַד דְּאַתּוּ יִשְׂרָאֵל, וְעָאֵלוּ תַמָּן בְּגָלוּתָא,
 בְּדִין אַתְתַּקְפוּ עַל שְׂאֵר עַמִּין דְּעֵלְמָא. בְּכָל לָא
 אַתְתַּקְפוּ עַל כָּל עַמִּין דְּעֵלְמָא, אֶלְא בְּגִין דִּישְׂרָאֵל
 דְּלְהוּיִין בְּגָלוּתְהוֹן. אַדּוּם לָא אַתְתַּקְפוּ עַל כָּל עַמִּין
 דְּעֵלְמָא אֶלְא בְּגִינְיָהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּלְהוּיִין בְּגָלוּתְהוֹן.
 דְּהָא עַמִּין אֵלִין בְּשַׁפְלוּתָא הוּוּ בְּשְׂאֵר עַמִּין,
 וּמֵאִיכִין הוּוּ מְכַלְהוּ, וּבְגִין יִשְׂרָאֵל אַתְתַּקְפוּ.

לשון הקודש

התחזקו בשלמונים אלא בשביל ישראל.
 מצרים לא היו שולטים על העולם עד
 שבאו ישראל ונכנסו שם לגלות, אז
 התחזקו על שאר עמי העולם. בכל לא
 התחזקו על כל עמי העולם אלא בשביל
 שישראל יהיו בגלות שלהם. אדום לא
 התחזקו על כל עמי העולם אלא משום
 שישראל יהיו בגלות שלהם. שהרי עמים

בשור ובחמר יחדו. ועל זה שלח יעקב
 לעשו דבר זה, שכתוב (בראשית לב) ויהי לי
 שור וחמור. ואם יעקב לא הנמיך עצמו,
 פחד רב היה נופל על עשו.
 ויקם מלך חדש על מצרים. בספרו של
 רב המנונא סבא כך נאמר, מהו שכתוב
 ויקם מלך חדש על מצרים? בא וראה,
 כל עמי העולם וכל מלכי העולם לא

מִצְרַיִם: דְּכָתִיב, (שמות כ') מִבֵּית עֲבָדִים. עֲבָדִים
אֶקְרוּן מִמֶּשׁ, דְּהָא מִצְרַיִם בְּשִׁפְלוּתָא
דְּשָׂאֵר עַמּוּן הוּוּ. בְּבֵל: דְּכָתִיב, (ישעיה כ"ג) הֵן אֶרֶץ
בְּשָׂדִים זֶה הָעָם לֹא הָיָה. אֲדוּם: דְּכָתִיב, (עבדיה א')
הִנֵּה קָטָן נִתְתִּיךָ בְּגוֹיִם בְּזוּי אֶתְהָ מְאֹד.

וּבְלָחוּ לָא נָטְלוּ תוּקְפָא אֱלָא בְּגִינֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.
דְּכַד יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתְהוֹן מִיַּד מִתְתַּקְפִּי עַל
כָּל שָׂאֵר עַמּוּן דְּעֵלְמָא. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל
אִינוּן בְּלַחוּדֵיהוּ, לְקַבֵּל כָּל (ט"ז א') עַמּוּן דְּעֵלְמָא.
כַּד עָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא דְּמִצְרַיִם, מִיַּד הָיָה קִימָה
לְמִצְרַיִם, וְאֶתְתַּקַּף שׁוֹלְטָנוּתָא דְּלַחוּן לְעֵילָא עַל כָּל
שָׂאֵר עַמּוּן, דְּכָתִיב וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם,
וַיָּקָם: קִימָה הָיָה לוֹן, דְּאֶתְתַּקַּף וַקָּם הָהוּא מְמַנָּא
שׁוֹלְטָנָא דְּמִצְרַיִם, וְאֶתִּיחִיב לִיהַ תוּקְפָא

לשון הקודש

אֵלוּ הָיוּ בְּשִׁפְלוּת בְּשָׂאֵר הָעַמִּים, וְנִמְוָכִים הָיוּ מִכָּלֵם, וּבְגִלּוּל יִשְׂרָאֵל
הִתְחַזְּקוּ.
מִצְרַיִם – שְׁפָתוֹב (שמות כ) מִבֵּית עֲבָדִים.
עֲבָדִים מִמֶּשׁ נִקְרְאוּ, שְׁהָרִי מִצְרַיִם הָיוּ
בְּשִׁפְלוּת שֶׁל שָׂאֵר הָעַמִּים. בְּבֵל –
שְׁפָתוֹב (ישעיה כג) הֵן אֶרֶץ בְּשָׂדִים זֶה הָעָם
לֹא הָיָה. אֲדוּם – שְׁפָתוֹב (עבדיה א) הִנֵּה
קָטָן נִתְתִּיךָ בְּגוֹיִם בְּזוּי אֶתְהָ מְאֹד.

וּבְכָלֵם לֹא נָטְלוּ תִקְפָּא אֱלָא בְּגִלּוּל יִשְׂרָאֵל.
שְׁבִישִׁיִּשְׂרָאֵל בְּגִלּוּת שְׁלָהֶם, מִיַּד
מִתְחַזְּקִים עַל כָּל שָׂאֵר הָעַמִּים שְׁבָעוּלָם,
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שִׁישִׁיִּשְׂרָאֵל הֵם לְבָדֵם
בְּנֶגֶד כָּל עַמֵּי הָעוֹלָם. בְּשִׁנְכִנְסוּ יִשְׂרָאֵל
לְגִלּוּת מִצְרַיִם, מִיַּד הִיתָה קִימָה לְמִצְרַיִם,
וְהִתְחַזַּק שְׁלֹטָנָם מֵעַל כָּל שָׂאֵר הָעַמִּים,
שְׁפָתוֹב וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם. וַיָּקָם
– קִימָה הִיתָה לָהֶם, שְׁהִתְחַזַּק וַקָּם אוֹתוֹ

וְשִׁלְטָנוּתָא, עַל כָּל מְמָנָן דְּשָׂאָר עַמִּין דְּהָא
בְּקַדְמֵיתָא אִית שׁוּלְטָנוּתָא לְהַהוּא מְמָנָא דְלַעִילָא,
וּלְבַתַּר לְעַמָּא דִּילִיה (דף ר' ע"ב) דְלַתְתָּא.

וּבְגִין כֵּן, וַיָּקָם מְלֹךְ חֲדָשׁ עַל מְצָרִים. דָּא הוּא
מְמָנָא דְלַחֹן, חֲדָשׁ הוּא, דְעַד יוֹמָא דְדִין
לָא הוּא לִיה שׁוּלְטָנָא עַל שָׂאָר עַמִּין, וְהַשְׁתָּא
אַתְקָם לְשִׁלְטָאָה עַל כָּל שָׂאָר עַמִּין דְעֵלְמָא, וּכְדִין
אַתְקִיִּים (משלי ל') תַּחַת שְׁלֹשׁ רְגָזָה אֶרֶץ תַּחַת עֶבֶד
כִּי יִמְלֹךְ.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, תְּלַתִּין יוֹמִין עַד לָא יֵיתִי תוֹקְפָא
לְעַמָּא בְּאַרְעָא, אִז עַד לָא תֵיתִי תְבִירוֹ
לְעַמָּא בְּאַרְעָא, מְכַרְזִי בְעֵלְמָא הַהוּא מְלָה, וּלְזִמְנִין
דְאַתְמָסַר הַהוּא מְלָה בְּפּוֹמָא דְרַבִּיָּא, וּלְזִמְנִין
לְאַיְנוֹן בְּנֵי נָשָׂא דְלִית בְּהוּ דְעֵתָא וּלְזִמְנִין דְהַהוּא
מְלָה אַתְמָסַר בְּפּוֹמָא דְעוֹפִי וּמְכַרְזִי בְעֵלְמָא, וְלִית

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הָעוֹלָם, וְאִז הַתְּקִיִּים (משלי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ
רְגָזָה אֶרֶץ, תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ.
רַבִּי חֵיָא אָמַר, שְׁלֹשִׁים יוֹם עַד שְׁלָא
יָבֵא תְקַף לְעַם בְּאַרְץ, אִז עַד שְׁלָא יָבֵא
שְׁבַר לְעַם בְּאַרְץ, מְכַרְזִים בְּעוֹלָם עַל
אוֹתוֹ הַדְּבַר, וּלְפַעְמִים שְׁנַמְסַר הַדְּבַר
בְּכִי הַתִּינּוּקוֹת, וּלְפַעְמִים לְאוֹתָם בְּנֵי
אָדָם חֲסָרֵי דַעַת, וּלְפַעְמִים נְמָסַר אוֹתוֹ

מְמָנָה הַשְׁלֵטוֹן שֶׁל מְצָרִים, וְנִתְּנָה לוֹ תְקַף
וְשִׁלְטוֹן עַל כָּל מְמָנֵי שְׂאָר הָעַמִּים, שְׁהָרֵי
בְּרַאשׁוֹנָה יֵשׁ שְׁלֵטוֹן לְאוֹתוֹ הַמְּמָנָה
שְׁלַמְעֵלָה, וְאַחַר כֵּן לְעַם שְׁלַמְטָה.
וּכְמוֹתָם כֵּן וַיָּקָם מְלֹךְ חֲדָשׁ עַל מְצָרִים.
זֶהוּ הַמְּמָנָה שְׁלָהֶם, חֲדָשׁ הִיָּה, שְׁעַד הַיּוֹם
הַזֶּה לֹא הִיָּה לוֹ שְׁלֵטוֹן עַל שְׂאָר הָעַמִּים,
וְעַכְשָׁו הוֹקָם לְשִׁלְטַן עַל כָּל שְׂאָר עַמֵּי